Maa- ja metsätaloustuottajain Keskusliitto MTK ry

Lausunto

19.5.2021

EDUSKUNTA
Valtiovarainvaliokunnan
maatalousjaosto

Asia: U 73/2018 vp, UJ 7/2021 vp Yhteisen maatalouspolitiikan (YMP) uudistamista koskevat ehdotukset

MTK kiittää mahdollisuudesta lausua yhteisen maatalouspolitiikan uudistamista vuosille 2021-2027 koskevista ehdotuksista ja esittää lausuntonaan seuraavaa.

MTK:n kannat maatalouspolitiikan uudistukseen liittyen ovat pääosin yhteneväisiä Suomen virallisten kantojen kanssa. Yleisesti MTK katsoo, että kolmikantaneuvotteluissa tulisi pääasiassa pysyä mahdollisimman lähellä neuvoston yleisnäkemystä, joka lähtökohtaisesti on Suomelle kohtuullisen hyvä.

Ehdollisuus:

MTK pitää erittäin tärkeänä, että jäsenvaltioille jätetään riittävästi joustoa ehdollisuuden vaatimusten toteuttamiseen, jotta luonnonolosuhteiltaan ja maataloudeltaan erilaiset jäsenvaltiot voivat valita asianmukaisia keinoja täyttämään asetetut tavoitteet.

MTK pitää perusteltuna, että pysyvän nurmen vaatimuksessa (GAEC 1) vaihtoehtoinen viitevuosi vuoden 2018 lisäksi olisi myös vuosi 2015. MTK:n mielestä turvemaita koskevassa vaatimuksessa (GAEC 2) tulisi olla riittävä siirtymäaika ja lisäksi tulisi huomioida turvemaiden suhteellinen merkitys maataloustuotannossa Suomessa. Vähimmäismaanpeitettä koskevan vaatimuksen (GAEC 7) osalta tulisi MTK:n mielestä huomioida Suomen lyhyt kasvukausi ja se, että maa routaantuu talvella. Näin ollen vaatimukseen ei tulisi sisältää ehdotonta paljaan maan kieltoa, vaan vaatimuksen toimeenpanossa jäsenvaltioiden tulee voida ottaa huomioon luonnonolosuhteita. MTK ei kannata Euroopan parlamentin ehdotusta viljelykiertoa koskevaksi vaatimukseksi (GAEC 8), vaan tässä tulisi huomioida pohjoisista olosuhteista johtuva pienempi valikoima vaihtoehtoisia viljelykasveja. On myös ensiarvoisen tärkeä, että neuvoston yleisnäkemyksessä asetuksen liitteessä III olevassa alaviitteessä mainitut poikkeusmahdollisuudet viljelyn monipuolistamisen vaatimuksesta (GAEC 8) ja tuottamattomien alojen ja piirteiden vaatimuksesta (GAEC 9) säilyisivät.

MTK ei kannata ehdotusta sosiaalisesta ulottuvuudesta. Vaikka maataloustyöntekijöiden aseman parantaminen on Euroopassa tärkeänä, niin ehdotettu sosiaalinen ehdollisuus monimutkaistaisi huomattavasti maatalouspolitiikan toimeenpanoa ja johtaisi viljelijöiden erilaiseen kohteluun riippuen EU-tason työlainsäädännön toimeenpanotavasta. Ehdollisuuden laajentaminen useisiin hyvin laajoihin työlainsäädännön vaatimuksiin aiheuttaisi

Maa- ja metsätaloustuottajain Keskusliitto MTK ry
PL 510 (Simonkatu 6) • 00101 Helsinki
Puhelin 020 4131 • Faksi 020 413 2425
Y-tunnus 0215194-5 • www.mtk.fi

Central Union of Agricultural Producers and Forest Owners (MTK)
PO Box 510 (Simonkatu 6) • FI-00101 Helsinki
Telephone +358 20 4131 • Fax +358 20 413 2425
Business code 0215194-5 • www.mtk.fi

huomattavasti lisätyötä ja kustannuksia tuensaajille varsinkin niissä maissa, joissa on varsin kattava työlainsäädäntö.

Ekojärjestelmä:

MTK ei kannata esitystä uudesta pakollisesta ekojärjestelmästä, koska se monimutkaistaa tukikokonaisuutta huomattavasti. MTK kannattaa kuitenkin neuvoston yleisnäkemyksen kirjausta mahdollisuudesta alentaa prosenttiosuutta, mikäli jäsenvaltio osoittaa riittävän määrän varoja II pilarin alla ekojärjestelmiä vastaavien toimenpiteiden rahoitukseen. MTK:n mielestä jäsenvaltioilla tulisi olla mahdollisuus itse määritellä tarveanalyysin pohjalta ekojärjestelmään riittävän tehokkaita toimia osana koko YMP:n vihreän arkkitehtuurin kokonaisuutta, ja huomioiden II-pilarin toimenpiteitä täysimääräisesti. MTK kannattaa periaatetta, että eläinten hyvinvoinnille voidaan maksaa ekojärjestelmän tukea, mutta ei pidä tätä välttämättä Suomelle sopivana. MTK:n mielestä ekojärjestelmiä osana suoria tukia tulisi kohdentaa mahdollisimman laajalle viljelijäjoukolle.

Muut asiat:

MTK kannattaa Suomen kanta siitä, että jäsenvaltiolla olisi mahdollisuus määritellä suorien tukien tukikelpoisuudelle lisärajoituksia esimerkiksi ympäristö- ja ilmastosyistä. Suomi tavoittelee mahdollisuutta olla myöntämättä suoria tukia uusille pelloksi raivattaville alueille, millä olisi merkittävä vaikutus maatalouden kasvihuonekaasupäästöjen ja ravinnekuormituksen vähentämisessä.

MTK vastustaa voimakkaasti pakollisia toimenpiteitä ja kaavamaisia tavoitteita tukien kohdentamisessa. Kohdentaminen on sinänsä tärkeä, mutta on huomioitava, että Suomessa tukien kohdentumien on hyvinkin tasapuolinen ja oikeudenmukainen eurooppalaisessa vertailussa. Suomessa on kuitenkin mahdollista jatkaa tuen kohdentamista vähintään nykytasolla ja toimeenpantava siihen liittyviä toimenpiteitä kuten esim. tukikatto tai uudelleenjakotuki, jos jäsenvaltio voi itse valita omiin olosuhteisiinsa parhaiten sopivat reunaehdot. MTK voi hyväksyä pakollisen aktiiviviljelijän määritelmän, jos tämä voidaan tehdä joustavalla tavalla, joka ei lisää maatalousyrittäjien hallinnollista taakkaa. Tämä voisi olla esim. kytkennät yrittäjäeläkevakuutukseen ja arvonlisäverovelvollisuuteen.

Suomi näkee, että Euroopan parlamentin ehdotukset maataloustuotteiden tuontiin liittyviin säännöksiin menevät sellaisenaan monelta osin liian pitkälle eivätkä ole linjassa kauppasopimusten tai Maailman kauppajärjestön WTO:n sääntöjen kanssa. MTK haluaa kuitenkin tässä yhteydessä muistuttaa siitä, että Euroopan vihreän kehityksen ohjelman ja Pellolta pöytään – strategian linjausten seurauksena eurooppalaisen ruoantuotannon kilpailukyky tuhotaan, ellei tulevissa kauppaneuvotteluissa ajeta vahvasti tuontituotteiden kestävyysnäkökohdat ja tuontiruoalle asetetaan samoja vaatimuksia kuin Euroopan omalle tuotannolle. Huomionarvoista on se, että ainoan vaikutusanalyysin tästä asiasta on tehty Yhdysvaltojen maataloushallinnon toimesta.

MTK:n mielestä on erittäin tärkeä, että artikla Etelä-Suomen kansallisen tuen oikeusperustan (214a artikla) jatkosta sisältyy niin neuvoston yleisnäkemykseen kuin Euroopan parlamentin mietintöön. Tämä luo pohjan jatkoneuvotteluille Etelä-Suomen kansallisten tukien varmistamiseksi myös vuoden 2023 jälkeen.

Portugalin tavoitteena on saada kolmikantaneuvottelut päätökseen puheenjohtajakaudellaan ja kaavailee supertrilogia toukokuun loppupuolelle. Mikäli asiat etenevät suotuisasti, poliittinen yhteisymmärrys saatettaisiin saavuttaa toukokuun lopussa. MTK ei voi ottaa lopullista kantaa maatalousuudistukseen, ennen kuin kolmikantaneuvottelut on viety loppuun

ja poliittinen yhteisymmärrys saavutettu, jolloin lopulliset ehdot vasta tiedetään. Tämänkin jälkeen monen asian toimenpano ja toimivuus viljelijöiden näkökulmasta riippuu kansallisista päätöksistä.

MTK haluaa lisäksi esittää erityisen huolensa maatalouspolitiikan yksinkertaistamisen puutteesta. Uudistuksesta on viljelijän näkökulmasta vaikea löytää maatalouspolitiikan yksinkertaistamista lähinnä tukioikeuksien poistamista ja tiettyjä valvontajärjestelmään mahdollisesti tulevia muutoksia lukuun ottamatta. Erityisesti alkutuottajan näkökulmasta lienee vaarana se, että tukikokonaisuuden monimutkaisuus jopa kasvaa nykyisestä. Tähän on kiinnitettävä erityistä huomiota kansallisessa toimeenpanossa, huomioiden tukikokonaisuuden tasapuolisuutta alueellisesti ja tuotantosuuntien välillä.

Helsingissä 19.5.2021

MAA- JA METSÄTALOUSTUOTTAJAIN KESKUSLIITTO MTK RY

Johan Åberg
Maatalousjohtaja